

» GOOISCHE MANIEREN «

Les van de **BARONES**

2
Tam
Tam

LANG GELEDEN WAS HET AL HEEL WAT ALS JE TIJDENS EEN DINER JE NEUS NIET IN HET TAFELLAKEN SNOOT. OF MET JE VAN HUIS MEEGENOMEN MES TUSSEN JE TANDEN ZAT TE PEUTEREN. MAAR GAANDE DE EEUWEN ONTSTOND ER EEN HEEL SCALA AAN GEDRAGS- EN OMGANGSREGELS. NAHNYA BARONES VAN VOORST TOT VOORST UIT NAARDEN WEET DAAR ALLES VAN EN DEELT HAAR KENNIS ONDER DE NOEMER 'EETIQUETTE'.

Nahnya barones van Voorst
tot Voorst van Eetiquette

Het begint gelijk goed. Of eigenlijk fout. Voor het interview hebben we afgesproken in het cafégedeelte van hotel Jan Tabak. Weliswaar op verzoek van de geïnterviewde, Nahnya barones van Voorst tot Voorst, maar dat neemt niet weg dat Gooische Tam Tam daar haar gastheer is. En zich dus zo dient te gedragen. Wat blijkt? We hadden eigenlijk de jas van onze gast moeten aannemen en ophangen in de garderobe. Alvast een tafel hebben moeten kiezen, nadenkend over de blikrichting van beide betrokkenen. Kunnen kijken waar de wc zich bevond en aan de bediening laten weten wie er straks de rekening zou gaan betalen. Allemaal vorm. Bedoeld om de inhoud, in dit geval het voeren van een gesprek over etiquette, te faciliteren. Want dat krijgt een soepeler verloop wanneer de rollen voor alle partijen duidelijk zijn aan de hand van vaste beleefdheden en er geen afleiding is door gedoe. Met een jas of een tafel.

IN DE WAR

Met deze les in het achterhoofd, doen we het bij de fotosessie in Villa Trompenberg gelukkig wel helemaal goed. “Ik ben een beetje een schooljuf”, zegt Nahnya barones van Voorst tot Voorst. “Er zijn nu eenmaal dingen afgesproken. Je geeft een hand met rechts, althans, in Nederland. Je zegt niet ‘hij heb meer als mij’. Als zoiets dan toch misgaat, in gedrag of taal, wordt de andere partij een beetje in verlegenheid gebracht. En vindt misschien direct iets van de persoon die kennelijk niet weet hoe het hoort. Dat is veel belangrijker dan mensen zich realiseren. Want wat je ook doet of zegt, als de verpakking niet in orde is, komt de boodschap niet over.”

OOK ZAKELIJK

Neem zakendoen. “Dat is en blijft een kwestie van gunnen. Als ik twee even capabele kandidaten voor mij heb, kan de getoonde etiquette doorslaggevend zijn voor met wie ik in zee ga. Omdat het iets zegt over het weten hoe rekening

te houden met en te zorgen voor de ander, het tonen van respect. Als iemand niet eens met een ober om kan gaan, hoe gaat hij dan om met mijn tien miljoen? Bij wijze van spreken dan. Het zou jammer zijn als je jezelf in dat opzicht op een achterstand zet.” »

» 13 tafelmanieren als basis:

- telefoon uit
- rechtop zitten, handje op het randje
- servet direct op schoot leggen
- wacht met eten tot gastvrouw begint
- wacht met drinken tot gastheer begint
- broodbordje staat links
- brood met de hand eten, niet snijden
- niet met mes of vork zwaaien
- glas onder aan de kelk vasthouden
- niet pakken maar vragen, doorgeven
- couwert tijdens eten ^
- couwert sluiten =
- aan tafel blijven zitten tot einde

“

EEN GOEDE
eerste indruk
kun je maar één keer
maken”

» Met de koningin aan tafel

“Koningin Wilhelmina ontving ooit Paul Kruger, de president van de toenmalige Zuid-Afrikaansche Republiek. Aan tafel begon hij water te drinken uit een zilver kommetje dat daar stond. Alleen was dat bedoeld om je vingers in schoon te maken. Toen deed de koningin hetzelfde als hij. Ook dat is goedgemanierdheid; ervoor zorgen dat je je gast niet in verlegenheid brengt. De regels kennen, maar er zo nodig even van afwijken.”

TEKST: ANGELA VAN DER ELST FOTOGRAFIE: NIENKE ELENBAAS MET DANK AAN: VILLA TROMPENBERG (LOKATIE FOTOGRAFIE)

GEEN ELLEBOGEN OP TAFEL. Nahnya kreeg haar goede manieren thuis in de Achterhoek met de paplepel ingegoten. Ook herinnerden zij en haar broertjes en zusje elkaar er onderling regelmatig hardhandig aan dat ellebogen niet op tafel mogen. “Sommige dingen zijn er letterlijk ingeramd”, lacht ze. Sinds vijftien jaar heeft Nahnya in Naarden haar bedrijf EETIQUETTE, dat aan de hand van trainingen en workshops, lezingen en privélessen door het hele land mensen informeert over representatie, omgangsvormen en netwerken. Haar klantenbestand varieert van advocaten

en politici tot aannemers en hotelscholen. “Het is onderdeel van je professionaliteit; hoe hoger je je ontwikkeld hebt, hoe belangrijker het wordt om ook in het sociale verkeer zelfverzekerd en welgemanierd op te treden. Dat draagt bij aan een goede eerste indruk, en die kun je maar één keer maken.”

STAND VAN HET COUVERT

Hét standaardwerk op etiquettegebied – Hoe hoort het eigenlijk?, geschreven door Amy Groskamp-ten Have – staat ook bij Nahnya in de kast. In 1939 verscheen het voor het eerst. Sindsdien is het regel-

matig aangepast, recent door Reinildis van Ditzhuyzen, want regels evolueren, net zoals taal. “Maar tafelmanieren zijn zó strikt, daarvan is 99,9% hetzelfde gebleven.” Brood breken of snijden, je mes zus of zo houden, toosten of klinken, je bord leegeten of niet; kun je nog wel ontspannen tafelen wanneer je je voortdurend met dat soort zaken moet bezighouden? “Het is net als met autorijden. Wanneer je dat leert, vraagt het ook al je aandacht. Maar heb je het eenmaal onder de knie, dan gaat het als vanzelf en kun je ondertussen ook een gesprek voeren. Veel van de etiquette-

“Een buurvrouw zei:
‘Ga je **ONZE CODE**
weggeven?’”

regels zorgen er juist voor dat je je op je gezelschap kunt concentreren terwijl je ondertussen op een andere manier met de bediening communiceert. Door de stand van je couvert bijvoorbeeld; daarmee maak je duidelijk of je bent uitgegeten of alleen even pauzeert.”

CODE VAN DE BOVENLAAG

Het idee voor onderricht in etiquette ontstond toen Nahnya in het bankwezen werkzaam was en zag hoe slecht haar collega's het ervan af brachten wanneer het op omgangsvormen aankwam. Maar is kennis daarvan niet een manier waarop de ‘bovenlaag’ zich graag onderscheidt, als een soort kwaliteitskeurmerk? “Of zoals een buurvrouw met een dubbele achternaam mij vroeg toen zij hiervan hoorde: ‘Ga je onze code weggeven?’ Vroeger bleven mensen veel vaker in hun eigen omgeving en deed je wat je gewend was, maar dat is nu anders. Men verplaatst zich zowel fysiek als sociaal en daardoor is het veel belangrijker om je in nieuwe kringen te kunnen gedragen. De regels zijn er om het leven aangenamer te maken, voor jezelf en de ander. Iemand laten voorgaan, even een stoel aanschuiven, gespreksonderwerpen voorbereiden; je bent er niet met alleen het uitzoeken van een goed restaurant, netjes eten en

de rekening betalen. Iedereen heeft er baat bij ze te kennen.”

DE HORKEN VAN EUROPA

Nederlanders zijn de horken van Europa, weet Nahnya. Ook in het Gooi? “We denken dat we het goed doen, maar in Nederland zijn slechte manieren de norm; in het buitenland de goede.” Volgens haar bestaan er drie soorten mensen. “Er is een groep die weet hoe het hoort, een andere groep heeft geen idee en doet maar wat, en je hebt degenen die het opvalt dat er regels bestaan die ze niet kennen. Maar daarvan zijn er weinig.” Er is dus nog een hoop werk te verzetten. Moet ze zelf weleens iets opzoeken in het handboek? “Zeker. Of mijn zusje corrigeert me. Nooit leuk, maar ik ben een perfectionist, dus ik word toch graag ergens op gewezen, zoals het gebruiken van een stopwoordje.” Op weg naar de uitgang van het viersterrenhotel staat Nahnya stil. “Nee maar”, zegt ze, en kijkt discreet naar een man in korte broek en op blote voeten, zittend bij het nophoutvuur. “Dit kán toch niet.” Het is dat Nahnya hier niet de manager is, maar anders... ◀

www.eetiquette.nl

TEST JE KENNIS

VOOR VROUWEN:

Je zit met gasten aan tafel en wilt een slokje wijn nemen.

- A. Ik veeg de eerste keer mijn mond af aan het servet om te voorkomen dat er lippenstift op mijn glas komt.
- B. Bijna iedere keer als ik drink, veeg ik eerst mijn mond af.
- C. Ik hoef mijn mond niet af te veegen, omdat tegenwoordig iedereen een eigen glas heeft.
- D. Geen van bovenstaande antwoorden is juist.

VOOR MANNEN:

Je hebt een zakelijke ontmoeting. Zo gauw je gaat staan, doe je je jasje dicht.

- A. Ja, behalve als je een pak met vest draagt, dan juist niet.
- B. Ja, als je een buikje te camoufleren hebt; anders hoeft het niet.
- C. Ja, altijd.
- D. Nee, dat geldt alleen in de situatie dat je iemand een hand geeft.

(ANTWOORDEN:
vrouw – b, elke keer nadat ik iets gegeten heb, man – a)